

Foto: Enric Badosa

Afrontant el canvi climàtic:

La societat és un actor clau en l'adaptació de les conques hidrogràfiques

Missatges clau

- El canvi climàtic augmentarà la pressió sobre els recursos hídrics a la Mediterrània com a conseqüència de la reducció de la disponibilitat d'aigua. Això representa un desafiament per a la gestió d'aquest recurs. Arreu del món, poques iniciatives de gestió de l'aigua aborden adequadament els impactes del canvi climàtic a nivell de conca. Per tant, hi ha una necessitat urgent de crear plans d'adaptació per definir com cadascuna de les conques poden preparar-se pel canvi climàtic.
- La gestió de l'aigua és un tema transversal, que implica un gran nombre d'actors, interessos i àmbits diferents. A les conques fluvials, les estratègies per fer front als reptes climàtics han de contemplar diversos sectors i àmbits d'actuació.
- Per desenvolupar estratègies d'adaptació exitoses, tant els actors regionals com els locals han d'estar-hi implicats. La seva participació és, conjuntament amb una metodologia ben definida basada en coneixements científics, el camí a seguir per a una presa de decisions sòlida i integradora. Alhora, permet la conscienciació, la creació de confiança i l'acceptació per part de la societat que viu a la conca.

Introducció

A la regió mediterrània, s'espera que els recursos hídrics siguin afectats pel canvi climàtic de forma rellevant. La disminució resultant de la disponibilitat d'aigua ha de ser tinguda en compte a l'hora d'assegurar l'abastament i l'ús sostenible de l'aigua de qualitat en el futur. Tot i això, un repàs global de les iniciatives de gestió d'aigua a nivell de conca revela que no s'està donant suficient consideració al canvi climàtic. A més, la transversalitat de la gestió de l'aigua ha de traduir-se en la implicació de la societat en general, dels diferents actors afectats, d'experts i de l'administració competent, de manera que s'atenguin els seus interessos, demandes i preocupacions de cara garantir l'eficàcia de la gestió a llarg termini.

1 Resum

El projecte BeWater impulsa respostes proactives als desafiaments globals relacionats amb l'aigua a nivell de conca hidrogràfica. BeWater fomenta el diàleg entre la ciència i la societat, que s'estén més enllà de la simple inclusió dels actors en el procés ja que el BeWater estableix mecanismes clars de participació sostinguda dels actors, integrats en una metodologia basada en coneixements científics, per desenvolupar plans d'adaptació a escala de conca. Els passos d'aquest procés, fins ara, han estat:

- Detecció de les millors pràctiques i experiències en plans d'adaptació a aquesta escala territorial;
- Desenvolupament d'una comprensió comuna dels reptes socials en quatre conques mediterrànies;
- Formulació i avaluació de les opcions de gestió adaptativa de l'aigua de cara a ser incorporades en els plans d'adaptació per a aquestes quatre conques;
- Anàlisi dels àmbits polítics dins dels quals s'emmarquen cadascun dels plans.

2 Resultats

La recopilació de més de 65 iniciatives de gestió de l'aigua a tot el món confirma la importància d'implicar els actors des d'una fase inicial del seu desenvolupament, establint definicions i ambicions compartides. També cal considerar la integració dels riscos i incerteses en tot el procés de planificació a través d'un enfocament adaptatiu. Tenint en compte aquests aprenentatges el projecte BeWater proposa un diàleg entre ciència i societat per a desenvolupar plans d'adaptació en quatre conques hidrogràfiques mediterrànies, contribuint així a cobrir un buit existent en les iniciatives de gestió adaptativa de l'aigua a nivell de conca.

En cadascuna de les quatre conques, un grup d'actors acuradament seleccionat ha pogut expressar els seus punts de vista sobre els reptes que s'han d'afrontar. També ha formulat i avaluat un seguit d'opcions per fer front a aquests desafiaments. Les quatre conques són diferents en les seves condicions ambientals, socioeconòmiques i polítiques, però comparteixen una sèrie de reptes relacionats amb el canvi climàtic, en particular, la quantitat i qualitat de l'aigua. En total, el diàleg promogut pel BeWater entre els científics i els actors locals ha conduït a la identificació de 102 opcions de gestió de l'aigua. L'enfocament proposat ha estat acollit amb molt d'interès a les quatre conques, ajudant a crear d'una dinàmica de cooperació.

A mesura que s'aprofundeix la nostra comprensió del canvi climàtic i els seus impactes, la cooperació i la coordinació entre els sectors de la política es torna cada vegada més important. Passar d'opcions de gestió de l'aigua a plans d'adaptació de conca requereix un bon coneixement del marc de les diferents polítiques implicades. BeWater està analitzant les interrelacions, superposicions i incoherències entre les polítiques sectorials quan aborden aspectes de canvi climàtic. Això permetrà a les quatre conques anticipar les oportunitats i barreres de cara a la implementació dels plans d'adaptació.

3 Propers passos

BeWater seguirà donant suport als actors locals i a la societat en la generació conjunta de coneixement i per promoure els principis de gestió adaptativa de l'aigua a les conques, amb la voluntat que l'experiència sigui útil i es pugui extrapolar a d'altres indrets de la Mediterrània. D'altra banda, el projecte BeWater intentarà aprofitar l'oportunitat perquè els seus resultats s'inclouï en els debats sobre polítiques de gestió d'aigua i d'adaptació al canvi climàtic, mirant d'implicar els actors de l'administració més rellevants.

